

Paikkatietoasiain neuvottelukunnan toimikauden 2022-2025 2. kokous

Aika: tiistai 16.3.2023 klo 14-16
Paikka: Teams

Tiedotusasia (T)
Keskusteluasia (K)
Päätösasia (P)

Osallistujat:

Puheenjohtaja

Mari Laakso, maa- ja metsätalousministeriö

Neuvottelukunnan jäsenet

Autere Riitta, valtiovarainministeriö
Dag Ari-Pekka, sisäministeriö
Degerman Ruusa, ympäristöministeriö
Grönholm Marko, Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos, sosiaali- ja terveysministeriön nimeämä
Havumäki Hanna, puolustusministeriö
Kahra Antti, Geologian tutkimuskeskus
Käyhkö Nina, Turun yliopisto, FIUGINET:n edustajana
Laaksonen Heli, Maanmittauslaitos
Laine Yki, Suomen ympäristökeskus
Lassila Laura, liikenne- ja viestintäministeriö, asiakohdasta 5 eteenpäin
Pesu Matti, Väylävirasto
Saarentaus Juha, GeoForum ry, asiakohdasta 5 eteenpäin
Salonen Teemu, Porin kaupunki, kuntien ja Kuntaliiton nimeämänä
Riihisaari Tarja, Ilmatieteen laitos
Tammisto Rina, Tilastokeskus
Tenhunen Petri, Digi- ja väestötietovirasto
Tolonen Satu, työ- ja elinkeinoministeriö, asiakohdasta 5 eteenpäin
Vertanen Antti, maa- ja metsätalousministeriö
von Wehrt, Mike, FLIC:in edustaja

Kutsutut asiantuntijat

Lindvall Virpi, Paimion kaupunki
Summanen Oskari, Paimion kaupunki
Uusivuori Marja, Tampereen kaupunki

Poissa

Reini Jari, Maanmittauslaitos

Sihteeri

Hanna Horppila, Maanmittauslaitos

1. Kokouksen avaaminen ja asialistan hyväksyminen

Puheenjohtaja toivotti osallistujat tervetulleiksi. Asialistan järjestystä muutettiin siten, että asiakohda (8) GeoForum ry:n kuulumiset käsiteltiin ennen asiakohdaa (7) Ajankohtaista INSPIRE-työssä.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Hyväksyttiin edellisen kokouksen [pöytäkirja](#).

3. Tour-de-table

Hanna Havumäki esittäytyi ja kertoi olevansa paikkatietoasioiden yhdyshenkilö puolustusministeriössä. Hänen työhönsä kuuluvat mm. paikkatietosopimusten teko eri valtioiden kanssa liittyen NATOon liitty-misvalmisteluihin sekä paikkatiedon turvallisuuskysymykset.

Teemu Salonen Porista kertoi, että kuntakentällä puhuttavat turvallisuusasiat ja resurssipula. Osaavaa työvoimaa on vaikea löytää ja toisaalta on vaikea saada työpaikkoja avattua.

Ruusa Degerman esittäytyi ympäristöministeriön uutena edustajana. [Hallituksen esitys laiksi rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä](#) on hyväksytty Eduskunnassa, mutta lakia ei vielä vahvistettu. Tietojärjestelmän toteutus on alkanut. RYHTI-hankkeen osana tehtävän kaavamääräyshankkeen uudistaminen on päättymässä, 20.4. pidetään loppuwebinaari. Degerman lupasi välittää kutsun PATINELLE sihteerin kautta.

Fiuginetin edustaja Nina Käyhkö Turun yliopistosta kertoi kahdesta avoimesta, maksuttomasta paikkatietoalan tapahtumasta Suomessa: [Geoinformatiikan tutkimuspäivät](#) 15.-16.5.2023 ja [FOSS4G Suomi](#) 17.5.2023. Syyskuun puolivälin jälkeen alkaa nuorille tutkijoille ja opiskelijoille suunnattu kymmenen viikko kestävä [Geospatial Challenge Camp](#) osana [Geoportti-](#) ja [LIH-hankkeita](#) (Location Innovation Hub). Nina Käyhkö tarjoutui esittelemään seuraavassa kokouksessa, mitä toiminnalla tavoitellaan.

Tarja Riihisaari Ilmatieteen laitokselta kertoi, että Ilmatieteen laitos vetää uutta EU-hanketta, jossa eurooppalaiset meteorologiset laitokset täyttävät yhdessä arvokkaiden tietoaineistojen täytäntöönpanovaatimuksia käyttäen uusia OGC standardeja.

Riitta Autere valtiovarainministeriöstä kommentoi, että työ Arvokkaiden tietoaineistojen osalta jatkuu VM:ssä ja joukossa ministeriöitä ja virastoja. [Asetuksen täytäntöönpanoon asetettiin kaksi työryhmää](#).

4. Väyläverkon digitaalinen malli ja -kaksonen (T/K)

Matti Pesu Väylävirastosta piti esityksen ”Kohti väyläverkon digitaalista mallia ja -kaksosta”. Taustalla on väylätiedonhallinnan visio 2030, jossa väyläinfran tärkeimmät osat on mallinnettu digitaalseksi kaksoseksi.

Pesu kertoi tavoitteen saavuttamiseksi tarvittavasta kehittämisestä ja sen vaiheistuksesta. Ajatuksena on mallintaa ensimmäisenä ilmiöitä, joissa hyöty (eli toiminnan ja muiden vaatimusten kautta tuleva tarve) ja toteutuksen (tiedon keruu, tiedon jalostaminen, tiedon hyödyntämisvälineet) kustannus kohtaavat.

Esityksen jälkeen keskusteltiin väylätietojen turvallisuuskysymyksistä, paikkatiedon aikaleimoista ja ajallisista poikkileikkauksista sekä yhteistyöstä datan keruussa ja mallintamisessa.

5. Paikkatietojen turvallisuuskysymykset (T/K)

Maria Uusivuori Tampereen kaupungilta kertoi [KEHTO-kaupunkien](#) paikkatietoyhteistyöstä liittyen rakennetun ympäristön tietojen turvallisuuteen. Kunnissa tarve konkreettisiin ratkaisuihin on aiempaa suurempi, mutta ohjauksessa on tyhjiä.

Tampereen, Helsingin, Espoon ja Vantaan kaupungit tekivät yhdessä ohjeistuksen, joka on myös muiden kuntien käytettävissä. Fokuksena ovat rakennetun ympäristön tietosisällöt, joiden kautta on etsitty konkreettisia ratkaisuja. Yksi havainnoista oli, että tietojen suojaaminen ei voi rajautua vain paikkatie-

toon. Rakennetun ympäristön tietosisältöihin liittyviä riskejä ei voida poistaa, mutta niitä voidaan pienentää. Avaamisen ja rajoittamisen välissä on monia välimuotoja. Tarvitaan kansallinen vastuutaho ohjaamaan rakennetun ympäristön tietojen turvallisuuskysymyksissä, sillä asia ei koske vain kuntia, vaan kaikkia hallinnonaloja. Hallinnonalakohtaiset suositukset eivät riitä, sillä samojen kohteiden tietoja käsitellään useilla sektoreilla. Uusivuori toivoi, että asia otettaisiin huomioon myös lainsäädännön valmistelussa, esimerkiksi arvokkaiden tietoaineistojen kansallisen täytäntöönpanoasetuksen valmistelussa.

Paikkatietopäällikkö Virpi Lindvall ja hankesuunnittelija Oskari Summanen Paimion kaupungista pitivät esityksen [Paimio rajalla – paikkatietojen turvallisuus](#). He kertoivat pienen kunnan paikkatietoaineistojen käytämisestä ja jakelusta. Lähtökohtana on jakaa tietoa, jossa tietosuoja ja ympäristö ei vaarannu ja joka vähentää yhteydenottoja. Sen sijaan esimerkiksi kriittiseen infraan, arvokkaisiin luontokohteisiin ja tilaturvallisuuteen liittyviä tietoja ei jaeta avoimesti, vaan rajapinnoista erilaisten roolien mukaan. Paimiossa on panostettu pääsynhallintaan, varautumiseen ja jatkuvuuteen.

Esitysten jälkeen keskusteltiin tietojen avoimuuteen liittyvästä lainsäädännöstä ja sen tulkinnasta, tiedontuottajien velvollisuuksista omien kohteidensa suhteen, tehdyistä ja tekeillä olevista selvityksistä sekä tarpeesta ohjaukselle. Tuotiin esiin, että tiedontuottajilla ei ole välttämättä kompetenssia turvallisuusasioissa ja siihen liittyvien riskien arvioinnissa. Toivottiin, että aiheesta saadaan kirjaus tulevaan hallitusohjelmaan, jotta jatkossa olisi saatavilla ohjausta.

Heli Laaksonen kertoi, että Aalto-yliopisto tekee turvallisuusselvitystä Maanmittauslaitoksen peruspaikkatiedoista. Hän ehdotti, että selvityksen tekijät kutsutaan esittelemään työtä seuraavaan PATINEN kokoukseen.

6. INSPIRE-toimeenpano

Käsittely siirrettiin seuraavaan kokoukseen ajanpuutteen vuoksi. Esitys löytyy kokouksen liitteistä.

7. GeoForum ry:n kuulumiset

GeoForum ry:n toiminnanjohtaja Juha Saarentaus kertoi, että GeoForum ry:n 15.3.2023 pidetyssä vuosikokouksessa valittiin uusi hallitus. Sen puheenjohtajaksi valittiin Oskari Häkkinen Spatineo Oy:stä. Vakituisen henkilöstö on tiivistetty toiminnanjohtajaan. Todennäköisesti toukokuussa aloittaa uusi toiminnanjohtaja.

GeoForum ry:n käynnistysvaiheen rahoitus päättyy elokuun lopussa tänä vuonna. Saarentaus toivoi lisää valtionhallinnon toimijoita mukaan yhteistyöhön varmistamaan toiminnan talouspohjaa vuodesta 2024 eteenpäin. Myös työryhmiin tarvitaan resursseja viemään eteenpäin yhteisiä asioita. Lisäksi Positio-lehteen tarvitaan päätoimittaja.

Saarentaus kertoi valtionhallinnon ja kuntakentän yhteistyön kohentamisesta. GeoForum kartoittaa niitä valtionhallinnon toimijoita, joilla on olemassa olevia tai käynnistymässä olevia kuntien paikkatietovarantoihin liittyviä hankkeita. Saarentaus pyysi lähettämään (juha.saarentaus@geoforum.fi) 31.3.2023 mennessä yhteystietoja hankkeista, joissa on tarve kuntien ylläpitämän tiedon hyödyntämiseen tai prosessien tehostamiseen

8. Muut asiat

Ei muita asioita.

9. Seuraava kokous

Seuraavan kokouksen ajankohdaksi sovittiin pe 12.5. klo 9-11. Kokous pidetään Teamsin välityksellä.